

עודכן ב- 18/07/2010 13:48

שלמה ברום ושמעון שטיין | יוניפי"ל בפלסטין?

מאת שלמה ברום ושמעון שטיין

יום השנה הרביעית למלחמת לבנון השנייה הוא מועד מתאים לעריכת מאזן הפעילות של כוח יוניפי"ל בדרום לבנון, ששודרג בעקבות החלטת מועצת הביטחון 1701. הפעם יש לכך ערך מיוחד: ראשית בשל הידיעות בדבר הפריסה הרחבה של חיזבאללה (לוחמים ובעיקר אמל"ח) מדרום לליטני; שנית, בעקבות הידיעות בתקשורת על כך שיו"ר הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס העביר הצעה לראש הממשלה, לפיה בשטחים שצה"ל יפנה יוצב כוח בינלאומי - כוח של נאט"ו, או לחלופין כוח במתכונת יוניפי"ל.

אין חידוש רב בפרסומים על ההפרות הנמשכות של החלטה 1701, אולם יש בהם כדי לחזור ולהבהיר את החולשות האינהרנטיות של כוח או"ם במתכונת יוניפי"ל. על חולשות אלה לעמוד לנגד עיני מקבלי ההחלטות לכשיידרשו לסוגיית הכוח הבינלאומי שיוצב בשטחי הגדה המערבית שיפנו על ידי צה"ל במסגרת הסדר קבע עם הפלסטינים.

בחינת ההיבטים האופרטיביים של החלטת מועצת הביטחון מצביעה על כך, שממשלת לבנון ויוניפי"ל, השואב את המנדט שלו, בין השאר, מהסכמת ממשלת לבנון לפעילותו, יישמו את ההחלטה בצורה חלקית ביותר. את השקט היחסי השורר מאז סיום המלחמה באוגוסט 2006 ניתן להסביר בעיקר ביצירתו של מאזן הרתעה בין ישראל לחיזבאללה, ולא בהצלחתם של ממשלת לבנון ויוניפי"ל ליישם את ההחלטה שהיתה אמורה להניח את היסודות למניעת גלישה להתלקחות מחודשת.

מבין הסעיפים האופרטיביים של ההחלטה שאי יישומם יוצר פוטנציאל להתלקחות מחודשת של מעשי איבה, יוניפי"ל אינו מיישם בעיקר את הסעיף הקובע, שהשטח שבין הקו הכחול (הגבול הבינלאומי בין לבנון לישראל שזכה להכרת האו"ם) לנהר הליטני יהיה נקי מכוחות חמושים, אמצעים המשרתים אותם וכלי נשק, למעט אלה של ממשלת לבנון ושל כוח יוניפי"ל. חיזבאללה פועל בחופשיות ביישובים שמדרום לליטני. הוא ערוך צבאית בתוכם, ומאחסן בהם כמויות גדולות של נשק, בעיקר רקטות.

מעבר לכך, ההחלטה קבעה שוב שיש לפרק את החיזבאללה מנשקו, והטילה אמברגו על אספקת אמל"ח (ללא הסכמת ממשלת לבנון) לתחומי המדינה. ההחלטה לא קבעה מנגנונים אופרטיביים שיישמו את שני הסעיפים הללו. כתוצאה מכך המנגנון היחידי שפועל הוא כוח ימי שהוקם ביוזמת האיחוד האירופי, ומונע הברחות בדרך הים. אין כל סיכוי שממשלת לבנון, שעם חבריה נמנים חברי החיזבאללה, תפעל לפירוק הארגון מנשקו. מאותה סיבה אין גם כל סיכוי שהממשלה תפעל למניעת העברת אמל"ח סורי ואיראני לידי הארגון. כוח יוניפי"ל, המהווה לפי החלטה 1701 קבלן משנה של ממשלת לבנון, לא יכול לפעול עצמאית ליישום ההחלטה, וגם לו היה יכול, ספק עם היה בוחר להתעמת עם החיזבאללה.

לכשתגיע שעת הנסיגה משטחים בגדה, ישראל תיאלץ להתמודד עם מציאות ביטחונית מורכבת. הצבת כוח בינלאומי צריכה להישקל כאחד האמצעים שיאפשרו התמודדות מוצלחת. הפתרון הנכון אינו שיגור כוח או"ם עם מנדט ואופן פעולה דומים לזה של יוניפי"ל. במקום זאת כדאי יהיה להתעקש על הצבת כוח בינלאומי, שהמנדט שלו, הרכבו ואופן פעולתו יוגדרו בקפידה בהסכם שבין הצדדים. זה יכול להיות כוח דוגמת הכוח הרב לאומי בסיני, או כוח בהובלת נאט"ו. הלגיטימציה הבינלאומית להצבת הכוח חשובה, ולכן חשוב יהיה גם לקבל החלטה של מועצת הביטחון שתתמוך בהסכם ובכוח שיוצב על פיו. הכוח יהיה בנוי למלא משימות של שלום, ובמקרה הצורך להתמודד צבאית עם גורמים עוינים שיבקשו לחתור תחת ההסכם שיושג.

תא"ל (במיל") שלמה ברום הוא חוקר בכיר במכון ללימודי ביטחון לאומי;
שמעון שטיין הוא חוקר בכיר במכון ללימודי ביטחון לאומי, והיה בעבר שגריר ישראל
בגרמניה

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון